

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

Набока Набока О.Г.
«30» серпня 2021 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ»**

підготовки здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»

мова навчання українська

Слов’янськ – 2021 р.

Розробник:

Коношенко Н.А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ»

Трубник І. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

_____

С.М. Курінна

Погоджено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Керівник групи забезпечення

_____

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

30 серпня 2021 р.

протокол №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	3-й	3-й
	Семестр	
	5 - й	5 - й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи студента – 2	14 год.	6 год.
	Практичні	
	34 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	42 год.	78 год.
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія та історія соціального виховання» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з історією організації соціального виховання населення, специфікою його реалізації в різних відомствах, службах, установах і стосовно різних категорій населення та цільових груп, виокремлення закономірностей соціального виховання на різних етапах розвитку суспільства, особливо на території сучасної України, розвиток у здобувачів умінь аналізувати суспільні явища та їх вплив на соціально-виховний процес.

**2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни
«Теорія та історія соціального виховання»**

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Знати закономірності соціального виховання на різних етапах розвитку суспільства.</p> <p>Обґрунтовувати зміст провідних напрямів соціального виховання з представниками різних соціальних груп</p> <p>Визначати умови соціального виховання різних категорій населення.</p> <p>Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального виховання .</p>	<p>Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, самостійна робота, кейс-метод, метод проєктів, створення ситуацій зацікавленості, проведення та аналіз і самоаналіз заходів, самостійна робота.</p>	<p>Усний фронтальний контроль, письмовий індивідуальний контроль, метод самоконтролю, перевірка самостійної роботи, тестування.</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		л	п	-	-	с.р.		л	п	-	-	с.р.
1	2	3	4	-	-	5	6	7	8	-	-	9
Тема 1. Соціальне виховання в системі соціалізації підростаючого покоління	10	1	4	-	-	5	12	1	2	-	-	9
Тема 2. Зародження соціального виховання на ранніх етапах розвитку людства (від первісного суспільства до античного світу)	10	1	4	-	-	5	10	1	-	-	--	9
Тема 3. Виховання дітей і молоді у східних слов'ян у додержавний період	11	2	4	-	-	5	10	1	-	-	-	9
Тема 4. Соціальне виховання у період Київської Русі	11	2	4	-	-	5	10	1	-	-	-	9
Тема 5. Соціальне виховання та освіта молоді в період великої	11	2	4	-	-	5	10	1	-	-	-	9

козацької доби												
Тема 6. Виховні процеси в Україні в період її входження до Російської та Австрійської імперії.	11	2	4	-	-	5	10	1	-	-	-	9
Тема 7. Період державного забезпечення з 1917 р. до 1999 р.	11	2	4	-	-	5	11	-	2	-	-	9
Тема 8. Період соціальної роботи з початку 90-х років до нашого часу	15	2	6	-	-	7	17	-	2	-	-	15
Усього	90	14	34	-	-	42	90	6	6	-	--	78

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Сутність і зміст соціального виховання підростаючого покоління	1	1
2	Становлення соціального виховання на ранніх етапах розвитку людства (від первісного суспільства до античного світу)	1	1

3	Особливості виховання дітей і молоді у східних слов'ян у додержавний період	2	1
4	Соціальне виховання у період Київської Русі	2	1
5	Організація соціального виховання та освіти молоді в період великої козацької доби	2	1
6	Характеристика виховних процесів в Україні в період її входження до Російської та Австрійської імперії.	2	1
7	Соціальне виховання у період державного забезпечення з 1917 р. до 1999 р.	2	-
8	Період соціального виховання у період з початку 90-х років до нашого часу	2	-
	Усього:	14	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Соціальне виховання ік фактор соціалізації підростаючого покоління	4	2
2	Зародження соціального виховання на ранніх етапах розвитку людства (від первісного суспільства до античного світу)	4	-

3	Специфіка виховання дітей і молоді у східних слов'ян у додержавний період	4	-
4	Особливості соціального виховання у період Київської Русі	4	-
5	Організація соціального виховання та освіти молоді в період великої козацької доби	4	-
6	Виховні процеси в Україні в період її входження до Російської та Австрійської імперії.	4	-
7	Розвиток соціального виховання дітей та молоді в період державного забезпечення з 1917 р. до 1999 р.	4	2
8	Специфіка соціального виховання дітей і молоді в Україні з початку 90-х років до нашого часу	6	2
	Усього:	44	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Соціальне виховання в системі соціалізації підростаючого покоління	5	9

2	Зародження соціального виховання на ранніх етапах розвитку людства (від первісного суспільства до античного світу)	5	9
3	Виховання дітей і молоді у східних слов'ян у додержавний період	5	9
4	Соціальне виховання у період Київської Русі	5	9
5	Соціальне виховання та освіта молоді в період великої козацької доби	5	9
6	Виховні процеси в Україні в період її входження до Російської та Австрійської імперії.	5	9
7	Період державного забезпечення з 1917 р. до 1999 р.	5	9
8	Період соціальної роботи з початку 90-х років до нашого часу	7	15
	Усього	42	78

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекційні, практичні) та самостійної роботи. Для студентів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції

(0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

3 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

2 бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1 бал - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 32 б. (денна форма навчання) та 88 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

	За національною шкалою

За накопичувальною 100-бальною шкалою	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Оцінювання результатів навчання у формі семестрового заліку проводиться по закінченні вивчення навчальної дисципліни, зазвичай, на останньому практичному занятті або в період до початку екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу. На останньому аудиторному занятті викладач оголошує здобувачам вищої освіти відкрито (у присутності групи) накопичені ними бали поточного оцінювання з навчальної дисципліни, отримані під час лекційних, практичних занять та за виконану самостійну роботу. Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу - без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	-	-	8	2	4	1
Т 2	-	-	8	2	4	1
Т 3	-	-	8	2	4	1
Т 4	-	-	8	2	4	1
Т 5	-	-	8	2	4	1
Т 6	-	-	8	2	4	1
Т 7	-	-	8	2	4	1
Т 8	-	-	12	3	4	1
Разом	-	-	68	17	32	8

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	-	-	4	1	10	2
Т 2	-	-	-	-	10	2

T 3	-	-	-	-	10	2
T 4	-	-	-	-	10	2
T 5	-	-	-	-	10	2
T 6	-	-	-	-	10	2
T 7	-	-	4	1	10	2
T 8	-	-	4	1	18	3
Разом	-	-	12	3	88	17

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для поточного та підсумкового контролю, залік, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Рекомендована література

Основна

1. Баранник, Лілія Борисівна. Соціальний захист громадян: навч. посіб. / Л. Б. Баранник, Т. В. Корягіна ; Ун-т мит. справи та фінансів. - Вид. 3-тє, допов. і перероб. - Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. - 271 с.

2. Гера, Тетяна. Супровід інтеграції сімей переселенців: технологія роботи асистента родини: [підручник] / Тетяна Гера ; Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. - Дрогобич : РВВ Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка, 2018. - 243 с.

3. Дакал, Алла Василівна. Державна політика України у сфері захисту прав дітей: сучасний стан і напрями розвитку : монографія / А. В. Дакал ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Київ : НАДУ, 2019. - 297 с.

4.Іванова, Ірина Борисівна. Методи соціальної роботи (на основі державних стандартів соціальних послуг): навч. посіб. / Іванова І. Б. - Київ : Ун-т "Україна", 2018. - 301 с.

5. Історія соціального забезпечення: : Курс лекцій / Укладач Коношенко Н.А. Слов'янськ : Видавництво Б.І. Маторіна, 2021. 27 с.

6. Історія, теорія і практика соціальної роботи в Україні: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Упорядники: С.Я. Харченко, Л.Ц. Ваховський, О.П. Песоцька, В.О. Кратінова, О.Л. Караман. Старобільськ: Альма-матер, 2018. 408 с.

7. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні: монографія / Борисова О. В. [та ін.] ; Луган. нац. аграр. ун-т. - Київ : Кондор, 2019. - 465 с.

8. Соціальна робота з особами з особливими потребами : навч. посіб. / [уклад. Г. В. Фещенко] ; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комун. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". - Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. - 134 с.

Допоміжна:

1. Олифіренко, Юлія Іванівна. Механізми державного впливу на процеси соціального благополуччя дітей в умовах децентралізації влади: монографія / Ю. І. Олифіренко, Ю. П. Харченко ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. М. П. Бутка ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : ЧНТУ, 2019. - 291 с.

2. Пірен, Марія Іванівна. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика : підручник / М. І. Пірен ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2019. - 327 с.

3. Раєвська, Яна Миколаївна. Теорія і практика психологічного забезпечення міжпрофесійної взаємодії фахівців соціальної сфери:

монографія / Я. М. Раєвська ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. - Київ : Панькова А. С. [вид.], 2020. - 343 с.

4. Реформування системи соціальних послуг в Україні: проблеми та перспективи : колект. монографія / [Н. І. Кривоконь та ін. ; за ред. д-ра психол. наук, проф. Н. І. Кривоконь] ; Чернігів. нац. технол. ун-т, Навч.-наук. ін-т права і соц. технологій. - Чернігів : ЧНТУ, 2019. - 107 с.

5. Рідкодубська, Г. А. Професійна мобільність майбутнього працівника соціальної сфери: теорія та практика: монографія / Г. А. Рідкодубська ; Хмельниц. нац. ун-т. - Хмельницький : Мельник А. А., 2018. - 296 с.

6. Романова, Н. Ф. Соціальне партнерство: навч.-метод. посіб. / Н. Ф. Романова, І. П. Мельник ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ф-т соц.-екон. освіти. - Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. - 238 с.

7. Система соціальної допомоги людям похилого віку: навч. посіб. / [уклад.: Я. М. Раєвська, Л. П. Мельник, Ж. В. Мельник] ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. - 187 с.

8. Скочко, Максим Олександрович. Організаційно-змістові засади надання соціальних послуг у сільській місцевості: дис. ... д-ра філософії : 231 - Соціальна робота, 23 - Соціальна робота / Скочко Максим Олександрович ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. - Умань, 2021. - 223 с.

9. Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: експертні оцінки: [колект.] монографія / [О. Ф. Новікова та ін. ; наук. ред. О. Ф. Новікова] ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т економіки пром-сті НАН України. - Київ ; Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. - 183 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України „Про соціальні послуги” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.

2. Закон України „Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>.

3. Електронний каталог бібліотеки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» - Режим доступу : <http://ddpu.edu.ua:8081/au>

4. Електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В. Вернадського – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>.

5. Карітас України : звітні матеріали соціологічного дослідження „Діти групи ризику: особливості соціальної поведінки” в рамках проєкту „Допомога дітям вулиці” [Електронний ресурс]. / Режим доступу: http://caritas-ua.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=23

6. Національний репозитарій академічних текстів – Режим доступу : <http://nrat.ukrintei.ua>.

7. Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.

9. Посилання на дистанційний курс

Сторінка курсу в Moodle :

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=427>